

EFTER EXAMEN 2021

ARBETSMARKNADEN FÖR
NYEXAMINERADE AKADEMIKER

RAPPORT

AKAVIA

AKAVIAS ARBETSMARKNADSUNDERSÖKNING

ARBETSMARKNADSUNDERSÖKNINGEN EFTER EXAMEN har genomförts sedan 1960-talet och syftar till att ta reda på hur utbildningen och inträdet på arbetsmarknaden ser ut för nyexaminerade ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer. Resultaten används för att ge Akavias medlemmar en bra bild av arbetsmarknaden för nyexaminerade. Undersökningen ligger också till grund för opinionsbildning och påverkan i frågor som är viktiga för Akavias medlemmar.

OM ÅRETS UNDERSÖKNING

ÅRETS UNDERSÖKNING – en enkätundersökning kompletterad med telefonintervjuer – genomfördes av Exquiro Market Research på uppdrag av Akavia under perioden februari–april 2021. I urvalet ingår ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer som är under 36 år och har tagit examen under perioden september 2019–augusti 2020. Undersökningen genomfördes som en totalundersökning bland Akavias medlemmar och som en urvalsundersökning bland icke-medlemmar.

Totalpopulationen innehöll 17 002 personer och det slutliga nettourvalet omfattade 7 674 personer. 2 157 personer svarade på enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 28 procent. De uppgifter som presenteras är sammanvägda och viktade resultat som är representativa för hela gruppen nyexaminerade.

Rapporten har skrivits av Felix Ulfenstedt, utredare på Akavia.

INNEHÅLL

Arbetsmarknaden för nyexaminerade akademiker	3
Ekonomer	8
Jurister	12
Samhällsvetare	16
It-akademiker	20
Personalvetare	24
Kommunikatörer	28
Akavia tycker	32

ARBETSMARKNADEN FÖR NYEXAMINERADE AKADEMIKER

- 66 procent arbetar i privat sektor.
- 39 procent får sitt första arbete med relevans för utbildningen innan avslutade studier.
- 49 procent hade ett extrajobb under utbildningen med relevans för sitt nuvarande arbete.
- 23 procent fick kännedom om sitt nuvarande arbete via kontakter.
- 59 procent anser att stimulerande arbetsuppgifter är viktigast när de söker jobb.
- Det skiljer i snitt cirka 1 900 kronor mellan de som angav löneanspråk och de som inte gjorde det.

ARBETSMARKNADEN ÄR GENERELLT GOD för nyexaminerade ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer. Vi kan konstatera att det lönar sig med en akademisk utbildning och att nyexaminerade akademiker är attraktiva på arbetsmarknaden. Våren 2021 anger 74 procent (se figur 1) att de har en hel- eller deltidsanställning, är tjänstlediga eller är egenföretagare.

Undersökningens resultat pekar på att det tar längre tid att etablera sig i jämförelse med den senast jämförbara undersökningen som gjordes av Jusek 2019. Detta är förmodligen en effekt av pandemin som på många sätt påverkat den svenska arbetsmarknaden. Vi kan även konstatera att det blivit vanligare att läsa vidare både på högre nivå samt inom relevanta områden för ett kommande yrkesliv och att tre procent fler läser vidare efter examen främst för att de inte har jobb än vid det senast jämförbara tillfället. 15 procent svarar att de läser vidare efter examen främst för att komplettera sin utbildning vilket ligger i linje med hur det sett ut tidigare år och endast fem procent anger att de är arbetslösa eller deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

I årets undersökning framgår att det finns vissa tendenser till en ökad oro bland nyexaminerade inför framtiden på arbetsmarknaden. Pandemin har medfört konsekvenser som på många sätt påverkat ungas liv. Det har blivit svårare för studenter att etablera kontakt med arbetslivet när sommarjobb och praktikplatser blivit färre. Samtidigt har undervisningen på flera utbildningar förflyttats delvis eller helt digitalt vilket gjort det svårare att skapa kontakt med klasskamrater, lärare och föreläsare.

Vi kan även se att det generellt tar lite längre tid att få ett arbete med relevans för utbildningen än vad det gjort tidigare år. Även det torde vara en pandemieffekt då många arbetsgivare valt att anställa färre eller inte alls och allt oftare efterfrågar arbetslivserfarenhet. Detta har lett till en ökad konkurrens om jobben och till att allt fler unga försöker stärka sin ställning och förbättra sina förutsättningar till att få jobb genom att läsa vidare och engagera sig i för utbildningen relevanta ämnen.

Samtidigt har digitaliseringen öppnat upp arbetsmarknaden både i Sverige och globalt och gjort det möjligt att bo på en ort och arbeta på en annan. Det har i sin tur inneburit att arbetsgivare på mindre orter kunnat rekrytera arbetskraft som tidigare varit svår att attrahera. Vilka långsiktiga effekter det kommer att ha på etableringen är fortfarande oklart men det mesta pekar på en ökad rörlighet på arbetsmarknaden.

VANLIGAST MED ARBETE I PRIVAT SEKTOR

Det är vanligast för nyexaminerade akademiker att arbeta i privat sektor, vilket 66 procent av respondenterna gör våren 2021 (se figur 3). 21 procent anger att de arbetar inom statlig sektor, 11 procent i kommunal sektor och endast två procent svarar vid undersökningstillfället att de arbetar inom högskola/utbildning. Det finns vissa skillnader mellan män och kvinnor gällande i vilken utsträckning de arbetar i olika sektorer. Exempelvis arbetar sju procent fler män än kvinnor i privat sektor. Samtidigt som fyra procent fler kvinnor än män har jobb i kommunal sektor.

Undersökningen visar även att män i högre grad än kvinnor värderar lön och förmåner. Samtidigt som det för kvinnor är viktigare än för män att kunna bidra till en bättre värld och att ha trygga arbetsvillkor.

MÅNGA FICK KÄNNEDOM OM SIN NUVARANDE ANSTÄLLNING VIA KONTAKTER

Våren 2021 svarar 23 procent att de först fick kännedom om sin nuvarande anställning via kontakter (se figur 4). Det visar hur viktigt det är att redan under studietiden bygga ett kontaktnät via till exempel praktik och extraarbete. Undersökningens resultat visar att vägarna till ett jobb i privat sektor är många och att man som arbetssökande kan hitta ett arbete på flera olika sätt. Därför kan det vara bra att som arbetssökande hålla sig uppdaterad om arbetsmarknaden och branschen som man är intresserad av och dessutom vara aktiv på olika plattformar såsom exempelvis LinkedIn.

För statliga jobb finns det däremot en tydlig trend som pekar på att arbetssökande bör följa arbetsgivarens webbplats eller arbetsförmedlingens platsbank. Statliga tjänster måste nämligen i regel utannonseras vilket innebär att det är enkelt att hålla koll på när en ledig tjänst dyker upp.

ATT ANGE ETT LÖNEANSPRÅK PÅVERKAR LÖNEN

Undersökningen visar att det är mycket viktigt att ange ett löneanspråk vid anställningstillfället och att det är något som få faktiskt gör (se figur 5). Ett löneanspråk gör det möjligt att tidigt i karriären påverka sin lön och därmed även sin kommande löneutveckling. I undersökningen anger ungefär hälften (47 procent) att de angav löneanspråk vid anställningstillfället, vilket är en liten minskning sedan senast jämförbara undersökning 2019. En fjärdedel av de som inte angav något löneanspråk svarar att det viktigaste skälet till det var för att det inte gavs något tillfälle.

Ytterligare en fjärdedel svarar att det viktigaste skälet till att de inte angav något löneanspråk var för att de var nöjda med det erbjudande som de fick.

Undersökningens resultat visar att det gör skillnad att ange löneanspråk. Medellönen per månad vid anställningstillfället var 30 281 kronor för de som angav löneanspråk och 28 351 kronor för de som inte angav något löneanspråk. Det innebär att de som angav ett löneanspråk vid anställningstillfället kom att tjäna i snitt 1 900 kronor mer än de som inte gjorde det.

Vi kan konstatera att det finns löneskillnader i ingångslönerna mellan kvinnor och män. Bland de som svarar att de inte angav något löneanspråk var medellönen per månad vid anställningstillfället 27 823 kronor för kvinnor och 29 159 kronor för män. Bland de som svarar att de angivit löneanspråk var medellönen per månad vid anställningstillfället 29 855 kronor för kvinnor och 31 017 kronor för män. En del av löneskillnaderna kan förklaras med att kvinnor generellt anger en lägre summa i sina löneanspråk, nästan 1500 kronor lägre än männen i undersökningen. En annan förklaringsfaktor är att fler män än kvinnor får jobb i privat sektor, där lönerna generellt är högre.

Vi kan även se att det lönar sig att ange ett högt löneanspråk, 54 procent av respondenterna fick mindre än de begärde och 46 procent fick mer. Det visar att många begär för lite i lön och att man som arbetssökande inte behöver vara orolig för att ange ett för högt löneanspråk.

ATT HA EN PRAKTIK INOM RAMEN FÖR UTBILDNINGEN LÖNAR SIG

Det vi kan se utifrån tidigare undersökningar är att en praktik inom ramen för utbildningen är ett effektivt sätt för studenter att tidigt bygga ett kontaktnät och att få nödvändiga erfarenheter av arbetslivet. Årets undersökning visar att många upplever möjligheterna till praktik som otillräckliga och att endast 34 procent har haft en praktik inom ramen för utbildningen (se figur 6). Majoriteten av de som svarar att de haft en praktik anger att den gav 1–15 högskolepoäng. Av de som svarar att de hade en praktik upplever 59 procent att den var ganska eller mycket viktig för att man skulle få sitt nuvarande arbete.

Ett annat intressant resultat är att antalet respondenter som haft ett extrajobb under utbildningen med relevans för det nuvarande arbetet uppgick till 49 procent (se figur 7). Ytterligare 34 procent svarar att de hade ett extrajobb under utbildningen men att det inte hade relevans för utbildningen. Av de som deltog i undersökningen svarar sju av tio av respondenterna att de arbetade 1–20 timmar extra parallellt med studierna. Resultaten visar att både praktik och extrajobb är bra sätt att etablera en kontakt med arbetslivet, skaffa viktig arbetslivserfarenhet och samtidigt bygga ett kontaktnät för ett kommande yrkesliv. Därför är det viktigt att högskolor och universitet löpande arbetar för att skapa naturliga möten med arbetslivet. Det kan exempelvis göras genom examensarbeten, projektuppgifter och gästföreläsningar men även genom praktik inom ramen för utbildningen.

”

Det är viktigt att redan under studietiden bygga ett kontaktnät via till exempel praktik och extraarbete.

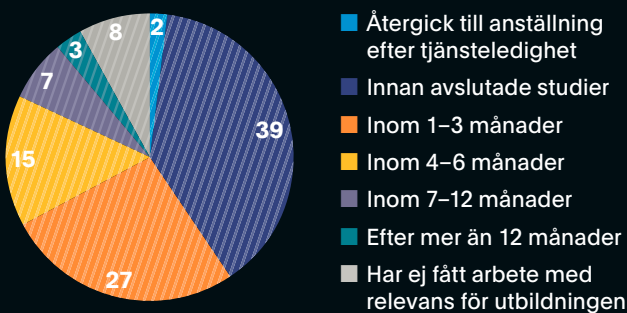
ARBETSMARKNADEN I SIFFROR 2021

HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING (%) FIGUR 1

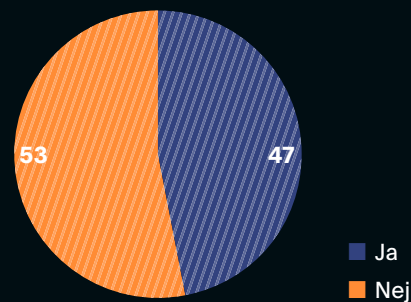
Har en anställning (hel- eller deltid)	71
Har en anställning, men är tjänstledig	2
Egenföretagare	1
Läser vidare efter examen (främst för att jag inte har fått jobb)	5
Läser vidare efter examen (främst för att komplettera min utbildning)	15
Har inget arbete och är föräldraledig eller sjukskriven	0
Arbetslös/deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd	5
Annat	2

”
Flest nyexaminerade akademiker arbetar i privat sektor.

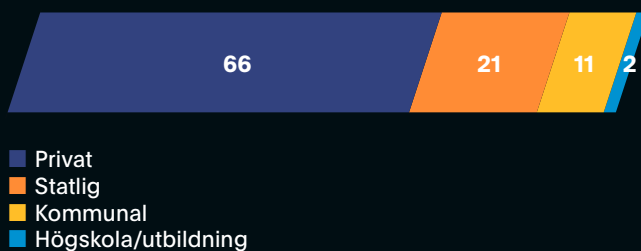
FÖRSTA KVALIFICERADE JOBBET (%) FIGUR 2

ANGAVS LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET? (%) FIGUR 5

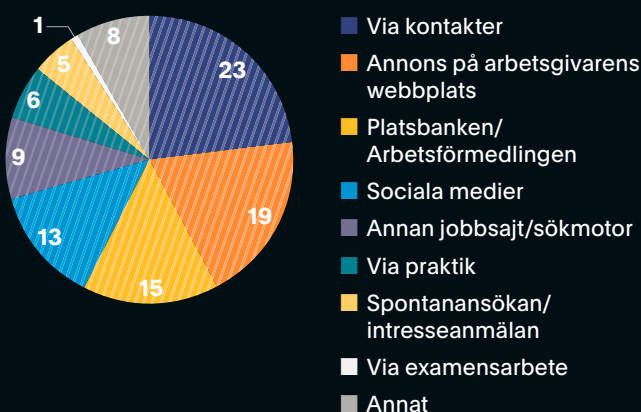
ARBETSMARKNADSSEKTOR (%) FIGUR 3

TILLRÄCKLIGA MÖJLIGHETER TILL PRAKTIK UNDER STUDIETIDEN (%) FIGUR 6

Stämmer helt	23
Stämmer delvis	17
Stämmer inte särskilt	14
Stämmer inte alls	43
Vet ej/vill ej uppge	4

VÄGAR TILL JOBBET (%) FIGUR 4

EXTRAJOBBS (%) FIGUR 7

Inget extrajobb under utbildningen	17
Extrajobb med relevans för nuvarande arbete	49
Extrajobb men utan relevans för nuvarande arbete	34

EKONOMER

- 84 procent får jobb i privat sektor.
- 75 procent av de nyexaminerade ekonomerna har en tillsvidareanställning.
- 46 procent får jobb innan de avslutat sina studier.

För nyexaminerade ekonomer är arbetsmarknaden god. Våren 2021 anger sju av tio att de har en hel- eller deltidsanställning, 14 procent svarar att de läser vidare efter examen främst för att komplettera sin utbildning och endast fem procent är arbetslösa eller deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd (se figur 8).

Undersökningens resultat visar att nyexaminerade ekonomer är attraktiva på arbetsmarknaden och snabbt får ett arbete med relevans för utbildningen (se figur 9). 46 procent anger att de fick ett arbete med relevans för utbildningen redan innan de avslutade sina studier. Det är den högsta siffran bland Akavias utbildningsgrupper. Endast fem procent anger vid undersökningstillfället att de ännu inte har fått något arbete med relevans för utbildningen.

VANLIGAST MED JOBB I PRIVAT SEKTOR

Vid undersökningstillfället svarar 84 procent att de arbetar i privat sektor, det är fler än bland de övriga utbildningsgrupperna, tio procent arbetar i statlig sektor och fem procent i kommunal sektor (se figur 10). Endast en procent arbetar inom högskola/utbildning efter examen.

Vi kan konstatera att den vanligaste anställningsformen är en tillsvidareanställning. Det särskiljer ekonomerna positivt från de flesta av Akavias övriga utbildningsgrupper. Ytterligare 13 procent anger att de har en tidsbegränsad anställning och 11 procent svarar att de har en provanställning (se figur 11).

När vi tittar på var och inom vilka arbetsområden som de nyexaminerade ekonomerna arbetar kan vi konstatera att de vanligaste branscherna är revision, bank eller annan privat verksamhet. De vanligaste arbetsområdena är att fylla en ekonomifunktion, arbeta med revision eller med affärs-/verksamhetsutveckling.

KONTAKTER ÄR DEN VANLIGASTE VÄGEN TILL JOBBEN

Undersökningens resultat visar att 27 procent av ekonomerna hittat sitt första jobb via kontakter. 17 procent svarar att de först fick kännedom om sitt nuvarande arbete via en annons på arbetsgivarens webbplats (se figur 12). Bland de 16 procent som svarar att de fick kännedom om sin nuvarande anställning via sociala medier var det främst via LinkedIn.

För ekonomer finns de flesta jobben i privat sektor, en sektor dit vägarna till en anställning är många. Därför är det viktigt att redan under studietiden bygga ett kontaktnät samt att hålla sig

uppdaterad om arbetsmarknaden och branschen som man är intresserad av och att dessutom vara aktiv på olika plattformar såsom exempelvis LinkedIn.

DET ÄR VIKTIGT ATT ANGE LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET

Att ange ett löneanspråk är ett bra sätt att tidigt påverka sin lön men också sin kommande löneutveckling. Samtidigt svarar 57 procent att de inte angav något löneanspråk vid anställningstillfället (se figur 13). Det är den näst sämsta siffran av alla Akavias utbildningsgrupper. Tre av tio av de som inte angav löneanspråk svarar att anledningen till det var för att det inte gavs något tillfälle och två av tio svarar att anledningen till att de inte angav något löneanspråk var för att de var nöjda med det erbjudande som de fick (se figur 14). Åtta procent svarar att de undvek att ange ett löneanspråk för att de var rädda för att inte få jobbet, vilket är fler än bland de övriga utbildningsgrupperna.

Inför förhandlingssituationen/löneanspråket är ekonomerna duktiga på att skaffa sig information om rådande löneläge. Sju av tio anger att de skaffade sig information inför löneanspråket. Två av tio svarar att de inte skaffade sig någon information inför löneanspråket och sju procent svarar ej relevant/vet ej.

Vi kan se att löneskillnaden mellan de som angav ett löneanspråk och de som inte angav ett löneanspråk är stor. Medellönen per månad vid anställningstillfället för de ekonomer som angav löneanspråk var 30 808 kronor och 28 293 kronor för de som inte

angav något löneanspråk vid anställningstillfället. Resultaten visar hur viktigt det är att ange ett löneanspråk vid anställningstillfället och att det tidigt går att påverka sin lön.

32 900 KRONOR är den rekommenderade ingångslönen för nyexaminerade ekonomer. Det kan du använda som riktmärke när du ska förhandla om din första lön. Lön sätts individuellt och påverkas av en mängd faktorer. Din utbildning och yrkesroll, branschen du arbetar i, dina arbetsuppgifter och var i landet du jobbar spelar stor roll.

Oavsett om du vill skaffa dig välgrundade argument inför ditt lönesamtal eller lära dig mer om vilka faktorer som påverkar din ingångslön finns Akavia för att ge dig råd på vägen.

ATT HA PRAKTIK INOM RAMEN FÖR UTBILDNINGEN LÖNAR SIG

Många utbildningar erbjuder praktik inom ramen för utbildningen. Det är ett bra sätt för studenter att knyta viktiga kontakter med arbetslivet och samla arbetslivserfarenhet. Samtidigt skiljer sig möjligheterna till praktik mellan Akavias utbildningsgrupper. Bland ekonomerna är det endast två av tio som anger att de har haft praktik inom ramen för sin utbildning (se figur 15). Det är lägre än för alla andra av Akavias utbildningsgrupper. Dessutom kan vi se att mer än hälften av de nyexaminerade ekonomerna som deltar i undersökningen upplever att möjligheterna till praktik under studietiden inte var tillräckliga och svarar "stämmer inte alls" på påståendet "du upplever att du under studietiden fick tillräckliga möjligheter till praktik (se figur 16). Av de som haft praktik inom ramen för utbildningen svarar 63 procent att den gav 1–15 högskolepoäng (se figur 17), 21 procent anger att den gav 16 högskolepoäng eller mer och 16 procent svarar att den inte gav några högskolepoäng alls.

Undersökningen visar att praktik är ett effektivt sätt att knyta viktiga kontakter med arbetslivet och att sju av tio av de ekonomer som haft praktik upplever att den var ganska eller mycket viktig för att man skulle få sitt nuvarande arbete (se figur 18).

EKONOMER I SIFFROR 2021

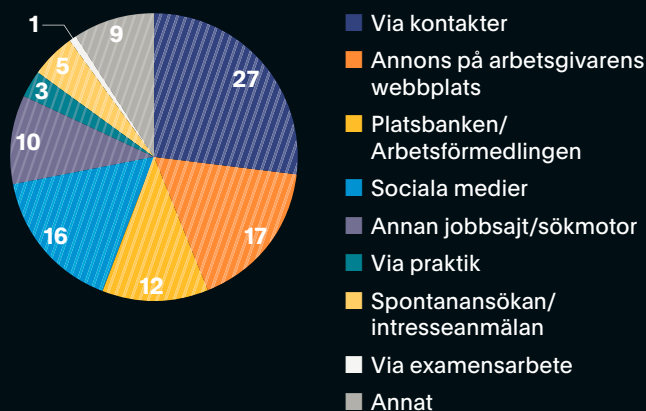
HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING (%)

FIGUR 8

Har en anställning (hel- eller deltid)	72
Har en anställning, men är tjänstledig	3
Egenföretagare	1
Läser vidare efter examen (främst för att jag inte har fått jobb)	3
Läser vidare efter examen (främst för att komplettera min utbildning)	14
Har inget arbete och är föräldraledig eller sjukskriven	0
Arbetslös/deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd	5
Annat	1

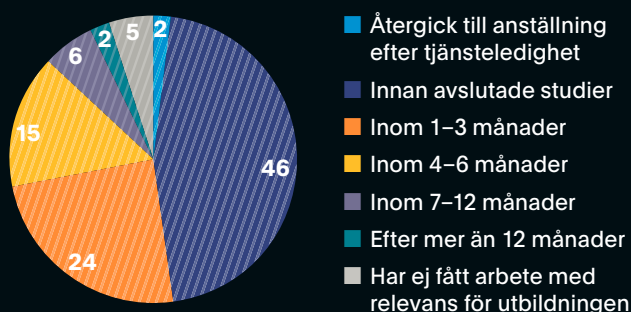
VÄGAR TILL JOBBET (%)

FIGUR 12

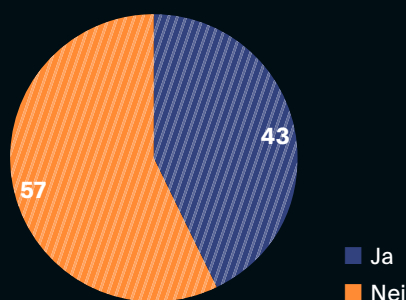
FÖRSTA KVALIFICERADE JOBBET (%)

FIGUR 9

ANGAVS LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET? (%)

FIGUR 13

ARBETSMARKNADSSEKTOR (%)

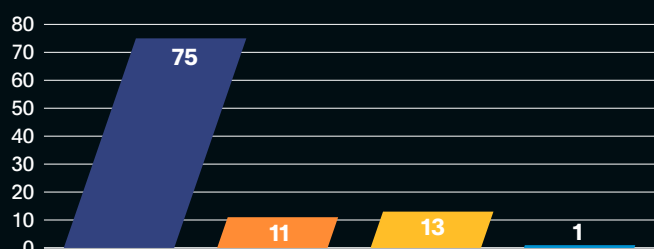
FIGUR 10

- Privat
- Statlig
- Kommunal
- Högskola/utbildning

TYP AV ANSTÄLLNING (%)

FIGUR 11

- Tillsvidareanställning
- Provanställning
- Tidsbegränsad anställning (inklusive doktorand t.o.m. 2019)
- Doktorand

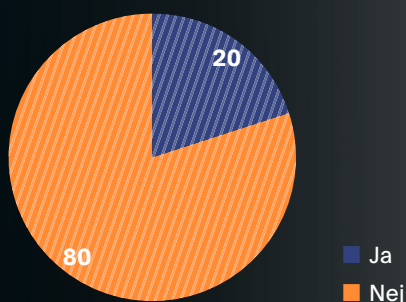
SKÄL ATT INTE ANGE LÖNEANSPRÅK UNDER ANSTÄLLNINGSPROCESSEN (%)

FIGUR 14

Tillfälle gavs ej	28
Nöjd med erbjudandet jag fick	23
Lönen var inte avgörande	20
Visste ej vad jag skulle begära	7
Var rädd att inte få jobbet	8
Annat	15

EKONOMER I SIFFROR 2021

HAR DU HAFT RELEVANT PRAKTIK? (%) **FIGUR 15**

TILLRÄCKLIGA MÖJLIGHETER TILL PRAKTIK UNDER STUDIETIDEN (%) **FIGUR 16**

Stämmer helt	15
Stämmer delvis	14
Stämmer inte särskilt	15
Stämmer inte alls	53
Vet ej/vill ej uppge	4

HUR MÅNGA POÄNG GAV PRAKTIKEN? (%) **FIGUR 17**

Inga poäng	16
1–15 poäng	63
16 poäng eller mer	21
Vet ej/vill ej uppge	0

PRAKTIK VIKTIG FÖR ATT FÅ NUVARANDE ARBETE? (%) **FIGUR 18**

Mycket viktig	36
Ganska viktig	31
Inte viktig	30
Vet ej/vill ej uppge	3

”

För nyexaminerade ekonomer är arbetsmarknaden god. Våren 2021 anger sju av tio att de har en hel- eller deltidsanställning, 14 procent svarar att de läser vidare efter examen främst för att komplettera sin utbildning och endast fem procent är arbetslösa eller deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

JURISTER

- 91 procent har en hel- eller deltidsanställning.
- 52 procent av de nyexaminerade juristerna arbetar inom privat sektor.
- 39 procent fick sitt första arbete med relevans för utbildningen redan innan de avslutade sina studier.

Arbetsmarknaden för nyexaminerade jurister är mycket god, våren 2021 anger nio av tio att de har en anställning (hel eller deltid). Det är den högsta andelen av Akavias utbildningsgrupper (se figur 19). Arbetslösheten bland jurister är dessutom mycket låg och få väljer att komplettera sin utbildning efter examen.

Undersökningens resultat visar att det går snabbt att hitta ett arbete med relevans för utbildningen. Fyra av tio svarar att de fick sitt första arbete med relevans för utbildningen redan innan de hade avslutat sina studier, för ytterligare 36 procent tog det inte mer än tre månader (se figur 20). Endast tre procent anger vid undersökningstillfället att de ännu inte fått ett arbete med relevans för utbildningen.

MÅNGA JOBB FINNS I STATLIG SEKTOR

Efter examen får 52 procent jobb i privat sektor (se figur 21). Samtidigt får 43 procent jobb i statlig sektor vilket är den högsta andelen av Akavias utbildningsgrupper. En förklaring till det är att det finns många jobb för jurister i statlig sektor, både inom rättsväsendet och hos olika statliga myndigheter.

Vid undersökningstillfället svarar lite drygt hälften av de nyexaminerade juristerna att de har en tillsvidareanställning vilket är lägre än genomsnittet för undersökningen (se figur 22). Förmodligen beror det på att 20 procent av juristerna har en notarieanställning, en anställningstyp unik för jurister. 17 procent anger att de har en tidsbegränsad anställning och endast tio procent anger att de har en provanställning.

Som nyexaminerad jurist är det vanligast att få jobb på advokatbyråer, allmänna statliga förvaltningar, övriga myndigheter eller inom rättsväsendet. De vanligaste arbetsområdena är juridiskt arbete, rättsväsendet eller affärsjuridik (i huvudsak arbete vid advokat- eller juridikbyrå).

Efter juristexamen kan man söka **NOTARIETJÄNSTGÖRING**, vilket krävs för att exempelvis bli åklagare, eller kronofogde. Notariens tjänstgöringsbetyg och referenser från underrätten har vidare avgörande betydelse vid överrätternas fiskalsantagning. Notariatjänstgöringen tar 1,5–2,5 år och görs vid något av landets tings- eller förvaltningsrätter, ibland i kombination med tjänstgöring på en annan statlig myndighet. Ett halvår av annat kvalificerat juridiskt arbete hos en privat, kommunal eller annan statlig arbetsgivare kan tillgodoräknas genom avräkning i upp till sex månader. Notarielönen är år 2021 28 600 kronor per månad det första året och 30 900 kronor under det andra året. Tidpunkten för den högre lönenivån beror på hur lång tjänstgöring du har. Om du endast tjänstgör under 1,5 år utgår den högre lönen efter sex månaders tjänstgöring.

MÅNGA FICK KÄNNEDOM OM SIN NUVARANDE ANSTÄLLNING PÅ ARBETSGIVARENS WEBBPLATS

Den vanligaste vägen till jobb för nyexaminerade jurister går via annonser på arbetsgivarens webbplats vilket utmärker juristerna från de övriga utbildningsgrupperna och kan bero på att många jurister söker sig till olika statliga myndigheter (se figur 23). Lediga statliga tjänster måste i regel utannonseras och det är därför viktigt att man som arbetssökande håller utkik efter lediga tjänster på arbetsgivarens webbplats och på platsbanken/hos arbetsförmedlingen. Endast tolv procent svarar att de fick kännedom om sitt nuvarande arbete via kontakter vilket är en lägre siffra än för resterande av Akavias utbildningsgrupper.

DET ÄR VIKTIGT ATT ANGE LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET

Att ange ett löneanspråk vid anställningstillfället är viktigt och gör det möjligt att tidigt påverka sin lön och sin kommande löneutveckling. Undersökningens resultat visar att 64 procent inte angav löneanspråk vid anställningstillfället (se figur 24). Av de som inte angav något löneanspråk vid anställningstillfället svarar 16 procent att det berodde på att det inte gavs något tillfälle och 20 procent svarar att det berodde på att de var nöjda med den lön de erbjöds. 48 procent svarar att anledningen till att de inte angav ett löneanspråk var på grund av ett annat skäl än de svarsalternativ som angavs i undersökningen (se figur 25). En förklaring till det är att notarieanställningar har en fast lön som inte går att påverka.

Undersökningen visar att det lönar sig att ange ett löneanspråk vid

anställningstillfället. Medellönen per månad (exklusive notarier) var 31 301 kronor för de som angav löneanspråk och 30 496 kronor för de som inte angav något löneanspråk. Löneskillnaden visar hur viktigt det är att ange löneanspråk och att det går att påverka sin lön redan vid anställningstillfället.

32 400 KRONOR är den rekommenderade ingångslönen för nyexaminerade jurister. Det kan du använda som riktmärke när du ska förhandla om din första lön. Lön sätts individuellt och påverkas av en mängd faktorer. Din utbildning och yrkesroll, branschen du arbetar i, dina arbetsuppgifter och var i landet du jobbar spelar stor roll.

Oavsett om du vill skaffa dig välgrundade argument inför ditt lönesamtal eller lära dig mer om vilka faktorer som påverkar din ingångslön finns Akavia för att ge dig råd på vägen.

ATT HA PRAKTIK INOM RAMEN FÖR UTBILDNINGEN LÖNAR SIG

Att ha praktik inom ramen för utbildningen är ett bra sätt att knyta viktiga kontakter med arbetslivet och samtidigt samla arbetslivserfarenhet. Bland jurister anger 46 procent att de haft praktik inom ramen för utbildningen (se figur 26). Samtidigt svarar 48 procent "stämmer inte alls" på frågan om "Du upplever att du under studietiden fick tillräckliga möjligheter till praktik" (se figur 27). Undersökningens resultat visar att det lönar sig att ha praktik. Av de som har haft praktik svarar 41 procent att praktiken var ganska eller mycket viktig för att man skulle få sitt nuvarande arbete (se figur 28).

Av de som haft möjlighet till praktik anger 45 procent att de haft en praktik som inte gav några högskolepoäng, en siffra som särskiljer sig negativt från de övriga utbildningsgrupperna. 44 procent svarar att de har haft praktik som givit 1–15 högskolepoäng och endast 11 procent hade en praktik som gav 16 högskolepoäng eller mer.

JURISTER I SIFFROR 2021

”

Arbetsmarknaden för nyexaminerade jurister är mycket god, våren 2021 anger nio av tio att de har en anställning.

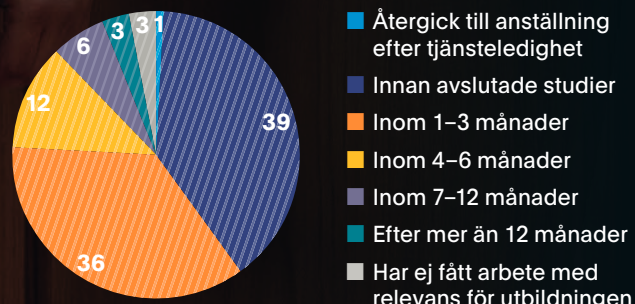
HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING (%)

FIGUR 19

Har en anställning (hel- eller deltid)	91
Har en anställning, men är tjänstledig	1
Egenföretagare	0
Läser vidare efter examen (främst för att jag inte har fått jobb)	2
Läser vidare efter examen (främst för att komplettera min utbildning)	3
Har inget arbete och är föräldraledig eller sjukskriven	0
Arbetslös/deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd	1
Annat	2

FÖRSTA KVALIFICERADE JOBBET (%)

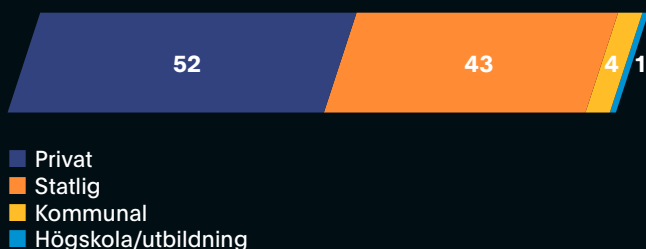
FIGUR 20

JURISTER I SIFFROR 2021

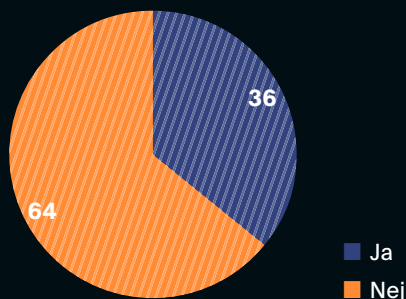
ARBETSMARKNADSSEKTOR (%)

FIGUR 21

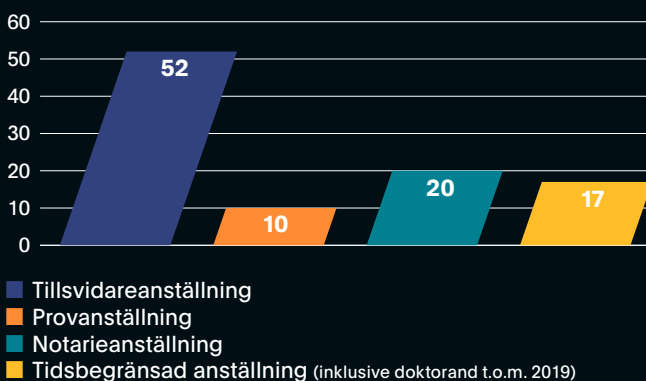
ANGAVS LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET? (%)

FIGUR 24

TYP AV ANSTÄLLNING (%)

FIGUR 22

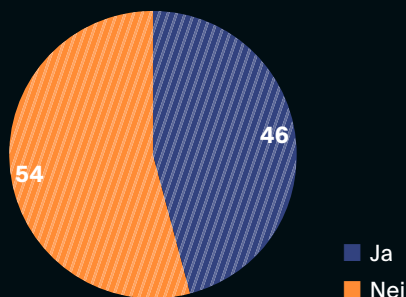
SKÄL ATT INTE ANGE LÖNEANSPRÅK UNDER ANSTÄLLNINGSPROCESSEN (%)

FIGUR 25

Tillfälle gavs ej	16
Nöjd med erbjudandet jag fick	20
Lönen var inte avgörande	8
Visste ej vad jag skulle begära	3
Var rädd att inte få jobbet	5
Annat	48

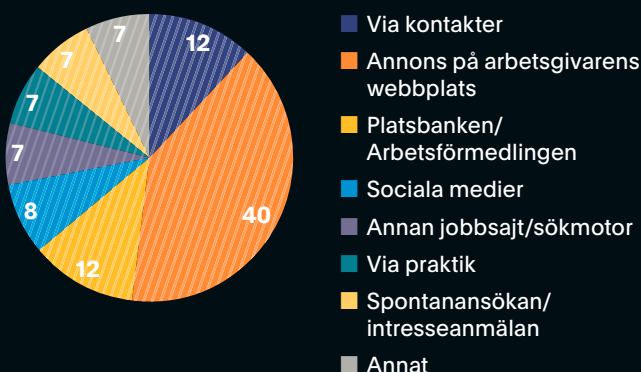
HAR DU HAFT RELEVANT PRAKTIK? (%)

FIGUR 26

VÄGAR TILL JOBBET (%)

FIGUR 23

TILLRÄCKLIGA MÖJLIGHETER TILL PRAKTIK UNDER STUDIETIDEN (%)

FIGUR 27

Stämmer helt	14
Stämmer delvis	16
Stämmer inte särskilt	19
Stämmer inte alls	48
Vet ej/vill ej uppge	3

PRAKTIK VIKTIG FÖR ATT FÅ NUVARANDE ARBETE? (%)

FIGUR 28

Mycket viktig	21
Ganska viktig	20
Inte viktig	52
Vet ej/vill ej uppge	6

Arbetslösheten bland jurister är mycket låg och få väljer att komplettera sin utbildning efter examen.

SAMHÄLLSVETARE

- 39 procent arbetar inom privat sektor.
- 24 procent läser vidare för att komplettera sin utbildning.
- 55 procent angav ett löneanspråk vid anställningstillfället.

Bland de nyexaminerade samhällsvetarna svarar sex av tio att de har en hel- eller deltid- anställning våren 2021 (se figur 29). Det är den lägsta andelen av Akavias utbildningsgrupper. En förklaring till det är att 24 procent väljer att läsa vidare efter examen främst för att komplettera sin utbildning vilket särskiljer sig från övriga utbildningsgrupper. Sex procent svarar att de läser vidare efter examen främst för att de inte har fått jobb och endast fem procent anger att de är arbetslösa eller deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Det tar längre tid för nyexaminerade samhällsvetare att få sitt första arbete med relevans för utbildningen. Tre av tio får ett arbete med relevans för utbildningen innan de avslutat sin utbildning, ytterligare 25 procent har ett jobb med relevans för utbildningen inom tre månader och efter sex månader har totalt 75 procent ett arbete med relevans för utbildningen (se figur 30). Samtidigt svarar 14 procent att de vid undersökningstillfället ännu inte fått något arbete med relevans för utbildningen, vilket är fler än bland de övriga utbildningsgrupperna.

Vi kan se att de flesta får en tillsvidareanställning men att det även är en stor andel som vid undersökningstillfället svarar att de har en tidsbegränsad anställning (se figur 31). Endast nio procent anger att de har en provanställning.

FLEST FÅR JOBB I PRIVAT SEKTOR MEN ARBETSMARKNADEN ÄR BRED

För nyexaminerade samhällsvetare är arbetsmarknaden bred och vi kan konstatera att samhällsvetarna är den utbildningsgrupp som fördelar sig jämnast mellan arbetsmarknadssektorerna (se figur 32). 39 procent svarar att de arbetar inom privat sektor, 33 procent anger att de arbetar statligt och 24 procent anger att de arbetar kommunalt.

Många jobb finns i den ideella sektorn, på allmänna statliga förvaltningar/övriga myndigheter och i kommunala förvaltningar. Några av de vanligaste arbetsområdena är arbete med handläggning, HR/personalarbete eller utredning.

DEN VANLIGASTE VÄGEN TILL JOBB GÅR VIA KONTAKTER

Undersökningen visar att många av respondenterna fick kännedom om sin nuvarande anställning via arbetsförmedlingens platsbank (se figur 33). Det kan bero på att många samhällsvetare söker tjänster i offentlig sektor, där lediga tjänster i regel måste utannonseras. En annan viktig väg in i arbetslivet går via kontakter och 21 procent svarar att de fick kännedom om sin nuvarande anställning via kontakter. Vi kan även se att var tionde samhällsvetare fick kännedom om sitt nuvarande arbete via sin praktik.

Eftersom samhällsvetarnas arbetsmarknad är bred så finns det många vägar in på arbetsmarknaden. Det är därför bra att hålla koll på arbetsförmedlingens platsbank samt annonser på intressanta arbetsgivares hemsidor. Vi ser även att det är viktigt att redan under studietiden försöka bygga ett kontaktnät, vilket man exempelvis kan göra via praktik, extrajobb eller examensarbete. Dessutom är det bra att hålla sig uppdaterad om arbetsmarknaden och branschen som man är intresserad av och se till att vara aktiv på olika plattformar såsom exempelvis LinkedIn.

ATT ANGE LÖNEANSPRÅK LEDER TILL EN HÖGRE LÖN

Det är viktigt att ange ett löneanspråk vid anställningstillfället då det gör det möjligt att tidigt påverka sin lön och på så vis även sin kommande löneutveckling. I undersökningen kan vi se att 55 procent av de nyexaminerade samhällsvetarna angav ett löneanspråk vid anställningstillfället vilket är högre än snittet för undersökningen (se figur 34). De vanligaste anledningarna bland de som inte angav något löneanspråk under anställningsprocessen var för att det inte gavs något tillfälle, att man var nöjd med det erbjudande som man fick eller för att man var osäker på vilken lön man skulle begära (se figur 35). Samtidigt kan vi se att sju av tio av de nyexaminerade samhällsvetarna skaffade sig information om rådande löneläge inför förhandlingssituationen/löneanspråket.

Att det lönar sig att ange ett löneanspråk är tydligt och löneskillnaderna mellan de som angav ett löneanspråk och de som inte gjorde det är stor. Vid anställningstillfället var medellönen per månad 29 487 kronor för de som angav ett löneanspråk och 27 216 kronor för de som inte angav något löneanspråk vid anställningstillfället. Det visar hur viktigt det är att ange löneanspråk och att det går att påverka sin lön redan vid anställningstillfället.

33 400 KRONOR är den rekommenderade ingångslönen för nyexaminerade samhällsvetare. Det kan du använda som riktmärke när du ska förhandla om din första lön. Lön sätts individuellt och påverkas av en mängd faktorer. Din utbildning och yrkesroll, branschen du arbetar i, dina arbetsuppgifter och var i landet du jobbar spelar stor roll.

Oavsett om du vill skaffa dig välgrundade argument inför ditt lönesamtal eller lära dig mer om vilka faktorer som påverkar din ingångslön finns Akavia för att ge dig råd på vägen.

DET LÖNAR SIG ATT HA PRAKTIK INOM RAMEN FÖR UTBILDNINGEN

Det vi kan se utifrån tidigare undersökningar att praktik inom ramen för utbildningen är ett effektivt sätt för studenter att tidigt bygga ett kontaktnät och samtidigt samla nödvändiga erfarenheter av arbetslivet. Samtidigt visar årets undersökning att 44 procent av samhällsvetarna som deltog i undersökningen haft praktik inom ramen för utbildningen (se figur 36).

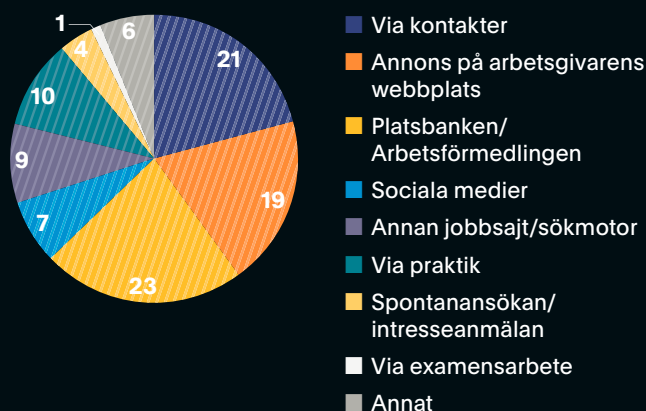
Undersökningen visar att samhällsvetarna är den utbildningsgrupp som fått flest högskolepoäng för sin praktik och på frågan "Har du haft praktik inom ramen för din utbildning?" svarar 50 procent av de som hade praktik att de haft en praktik som gav 16 högskolepoäng eller mer (se figur 37). Ytterligare 46 procent svarar att praktiken gav 1–15 högskolepoäng och endast fyra procent att de haft praktik men att den inte gav några högskolepoäng. Undersökningens resultat visar att praktiken är viktig och att 60 procent av de som haft praktik under utbildningen upplever att den var ganska eller mycket viktig för att de skulle få sitt nuvarande arbete (se figur 38).

SAMHÄLLSVETARE I SIFFROR 2021

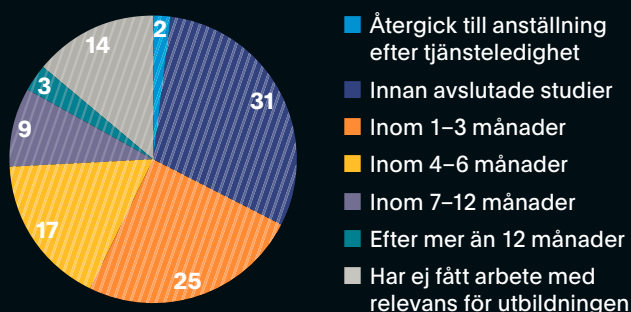
HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING (%) FIGUR 29

Har en anställning (hel- eller deltid)	61
Har en anställning, men är tjänstledig	1
Egenföretagare	1
Läser vidare efter examen (främst för att jag inte har fått jobb)	6
Läser vidare efter examen (främst för att komplettera min utbildning)	24
Har inget arbete och är föräldraledig eller sjukskriven	0
Arbetslös/deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd	5
Annat	1

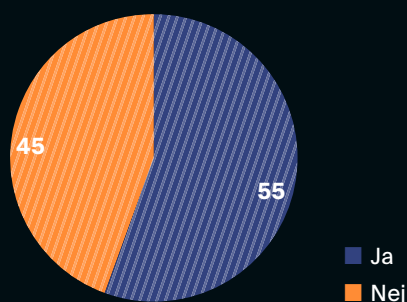
VÄGAR TILL JOBBET (%) FIGUR 33

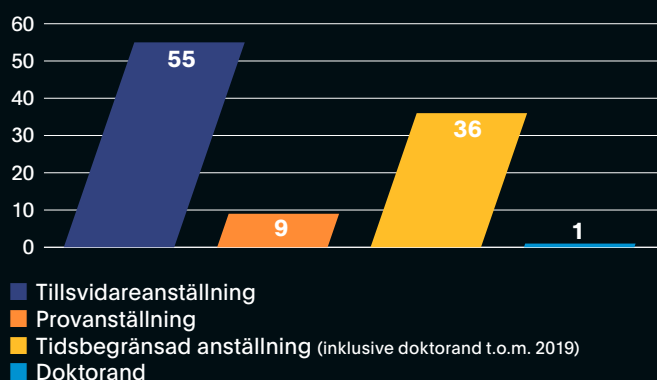
FÖRSTA KVALIFICERADE JOBBET (%) FIGUR 30

ANGAVS LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET? (%) FIGUR 34

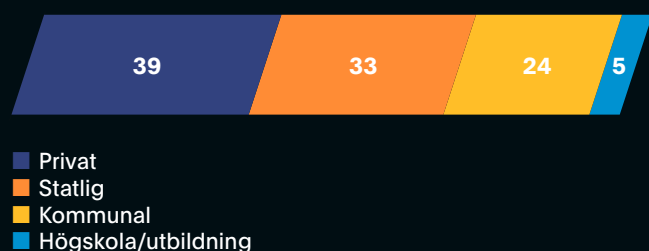
TYP AV ANSTÄLLNING (%) FIGUR 31

SKÄL ATT INTE ANGE LÖNEANSPRÅK UNDER ANSTÄLLNINGSPROCESSEN (%) FIGUR 35

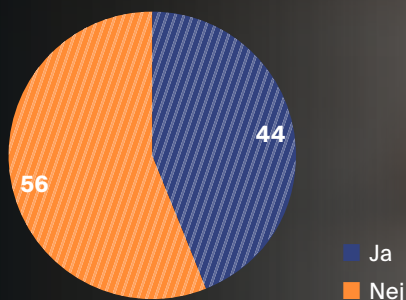
Tillfälle gavs ej	29
Nöjd med erbjudandet jag fick	27
Lönen var inte avgörande	9
Visste ej vad jag skulle begära	11
Var rädd att inte få jobbet	8
Annat	15

ARBETSMARKNADSSEKTOR (%) FIGUR 32

SAMHÄLLSVETARE I SIFFROR 2021

HAR DU HAFT RELEVANT PRAKTIK? (%) **FIGUR 36**

HUR MÅNGA POÄNG GAV PRAKTIKEN? (%) **FIGUR 37**

Inga poäng	4
1-15 poäng	46
16 poäng eller mer	50
Vet ej/vill ej uppge	0

PRAKTIK VIKTIG FÖR ATT FÅ NUVARANDE ARBETE? (%) **FIGUR 38**

Mycket viktig	36
Ganska viktig	24
Inte viktig	34
Vet ej/vill ej uppge	6

”
Bland de nyexaminerade samhällsvetarna svarar sex av tio att de har en hel- eller deltidsanställning våren 2021.

IT-AKADEMIKER

- 80 procent får jobb i privat sektor.
- 42 procent arbetar inom it-telekom.
- 38 procent fick sitt första arbete med relevans för utbildningen redan innan avslutade studier.

Arbetsmarknaden är generellt god för it-akademiker och 76 procent svarar att de har en hel- eller deltidsanställning eller är egenföretagare (se figur 39). Åtta procent läser vidare efter examen främst för att komplettera sin utbildning och sex procent läser vidare främst för att de inte har fått jobb. Samtidigt svarar nio procent att de är arbetslösa eller deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd vid undersökningstillfället, vilket är den högsta siffran bland Akavias utbildningsgrupper och en ökning med sju procent sedan senast jämförbara undersökning 2019. En förklaring till det kan vara att en stor del av it-akademikernas arbeten finns inom olika konsultverksamheter som drabbats hårt av pandemin vilket har försvårat etableringen. Även om det kan ta lite längre tid att få jobb så ser framtiden ljus ut, exempelvis väntas den ökade digitaliseringen medföra ett stort behov av it-akademiker.

DE FLESTA FÅR JOBB I PRIVAT SEKTOR

Bland anställda it-akademiker får 80 procent jobb i privat sektor (se figur 40). Andelen som svarar att de arbetar i statlig sektor uppgår till 14 procent. Många av jobben finns inom it-telekom branschen i vilken 42 procent anger att de arbetar våren 2021. Andra vanliga branscher är allmänna statliga förvaltningar/övriga myndigheter, handel och media. Som nyexaminerad är det vanligast att man arbetar med it, system, teknikstöd eller system-/programvaruutveckling. Den vanligaste anställningsformen bland it-akademiker är tillsvidareanställning, 14 procent anger att de har en provanställning och endast tio procent har en tidsbegränsad anställning (se figur 41).

DET GÅR SNABBT ATT FÅ ETT ARBETE MED RELEVANS FÖR UTBILDNINGEN

Undersökningen visar att det går snabbt för nyexaminerade it-akademiker att få ett arbete med relevans för utbildningen. Fyra av tio anger att de fick sitt första arbete med relevans för utbildningen redan innan de hunnit avsluta sina studier (se figur 42) och inom en till tre månader efter avslutade studier har nästan sju av tio ett arbete med relevans för utbildningen. Endast sex procent anger att de ännu inte har fått något arbete med relevans för utbildningen.

De flesta anger att de fick kännedom om sitt nuvarande arbete via kontakter, sociala medier eller annonser på arbetsgivarens webbplats (se figur 43). För fyra procent ledde examensarbetet till att man fick kännedom om sitt nuvarande arbete, vilket särskiljer it-akademiker från övriga utbildningsgrupper.

Det vi kan se är att det är viktigt att redan under studietiden bygga ett kontaktnät. Något som man exempelvis kan göra genom praktik, extraarbete eller examensarbete som alla är bra sätt

för att få in en fot i arbetslivet. Samtidigt gäller det även att hålla sig uppdaterad om arbetsmarknaden och branschen man är intresserad av och att vara aktiv på olika plattformar såsom till exempel LinkedIn.

IT-AKADEMIKER SOM ANGER LÖNEANSPRÅK FÅR HÖGRE LÖN

Undersökningen visar att det lönar sig att ange ett löneanspråk vid anställningstillfället och att det tidigt går att påverka sin lön samt sin kommande löneutveckling. Bland it-akademikerna svarar 53 procent att de inte angav något löneanspråk vid anställningstillfället (se figur 44). Av dessa svarar fyra av tio att det viktigaste skälet till det var för att man var nöjd med det erbjudande som gavs och två av tio svarar att anledningen till att man inte angav något löneanspråk var för att det inte gavs något tillfälle (se figur 45).

Undersökningens resultat visar att det skiljer mycket i lön mellan de som angav ett löneanspråk och de som inte gjorde det.

Medellönen per månad vid anställningstillfället var 31 089 kronor för de som angav ett löneanspråk och 29 442 kronor för de som inte angav något löneanspråk. Resultaten visar att det gör skillnad att ange ett löneanspråk och att du kan påverka din lön redan vid anställningstillfället.

34 400 KRONOR är den rekommenderade ingångslönen för nyexaminerade it-akademiker. Det kan du använda som riktmärke när du ska förhandla om din första lön. Lön sätts individuellt och påverkas av en mängd faktorer. Din utbildning och yrkesroll, branschen du arbetar i, dina arbetsuppgifter och var i landet du jobbar spelar stor roll.

Oavsett om du vill skaffa dig välgrundade argument inför ditt lönesamtal eller lära dig mer om vilka faktorer som påverkar din ingångslön finns Akavia för att ge dig råd på vägen.

DET LÖNAR SIG ATT HA PRAKTIK I SAMBAND MED STUDIERNA

Det vi kan se utifrån tidigare undersökningar är att praktik inom ramen för utbildningen är ett bra sätt att knyta viktiga kontakter med arbetslivet och samtidigt samla arbetslivserfarenhet. Bland it-akademikerna är det få som haft möjlighet till en praktik inom ramen för utbildningen och vid undersökningstillfället svarar endast tre av tio it-akademiker att de haft praktik, vilket är en av de lägsta siffrorna bland Akavias utbildningsgrupper (se figur 46). Vi kan samtidigt konstatera att många it-akademiker upplever möjligheterna till praktik under studietiden som otillräckliga (se figur 47). Av de som haft praktik inom ramen för utbildningen hade 69 procent en praktik som gav 1–15 högskolepoäng och ytterligare 24 procent hade en praktik som gav 16 högskolepoäng eller mer. Undersökningen visar även att praktiken lönade sig för de som hade praktik inom ramen för utbildningen. 53 procent svarar att praktiken ganska eller mycket viktig för att man skulle få sitt nuvarande arbete (se figur 48).

”

Undersökningen visar att det går snabbt för nyexaminerade it-akademiker att få ett arbete med relevans för utbildningen.

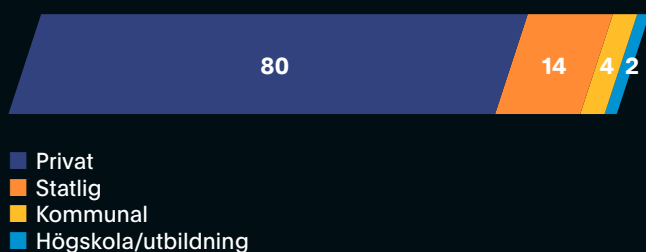

IT-AKADEMIKER I SIFFROR 2021

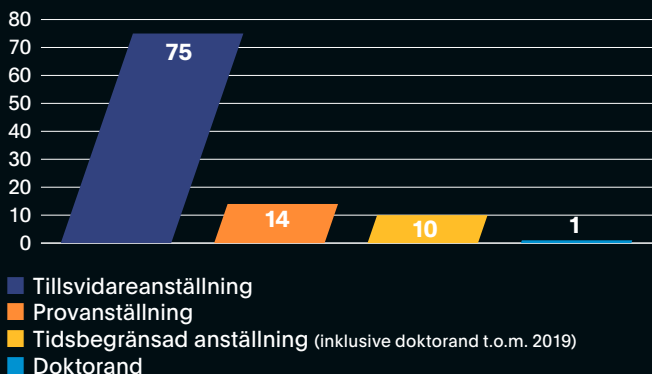
HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING (%) FIGUR 39

Har en anställning (hel- eller deltid)	74
Har en anställning, men är tjänstledig	0
Egenföretagare	2
Läser vidare efter examen (främst för att jag inte har fått jobb)	6
Läser vidare efter examen (främst för att komplettera min utbildning)	8
Har inget arbete och är föräldraledig eller sjukskriven	0
Arbetslös/deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd	9
Annat	2

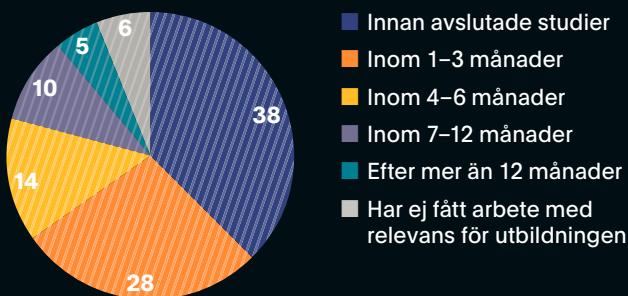
ARBETSMARKNADSSEKTOR (%) FIGUR 40

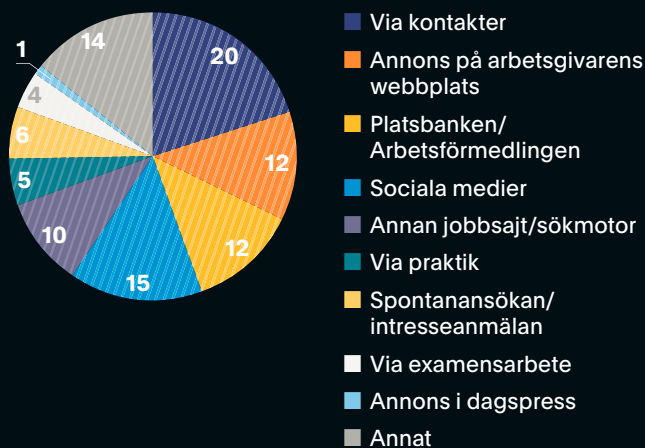
TYP AV ANSTÄLLNING (%) FIGUR 41

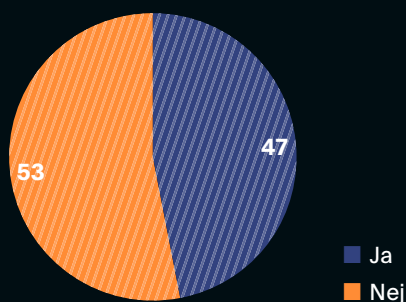
FÖRSTA KVALIFICERADE JOBBET (%) FIGUR 42

VÄGAR TILL JOBBET (%) FIGUR 43

ANGAVS LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET? (%) FIGUR 44

SKÄL ATT INTE ANGE LÖNEANSPRÅK UNDER ANSTÄLLNINGSPROCESSEN (%) FIGUR 45

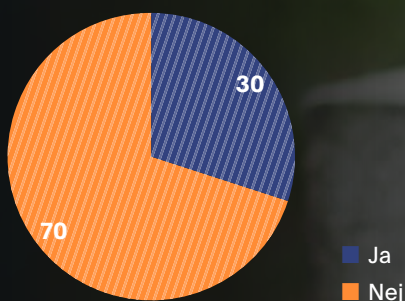
Tillfälle gavs ej	20
Nöjd med erbjudandet jag fick	37
Lönen var inte avgörande	16
Visste ej vad jag skulle begära	7
Var rädd att inte få jobbet	4
Annat	15

IT-AKADEMIKER I SIFFROR 2021

//

Arbetsmarknaden är generellt god för it-akademiker och 76 procent svarar att de har en hel- eller deltidsanställning eller är egenföretagare.

HAR DU HAFT RELEVANT PRAKTIK? (%) **FIGUR 46**

TILLRÄCKLIGA MÖJLIGHETER TILL PRAKTIK UNDER STUDIETIDEN (%) **FIGUR 47**

Stämmer helt	19
Stämmer delvis	18
Stämmer inte särskilt	23
Stämmer inte alls	36
Vet ej/vill ej uppge	5

PRAKTIK VIKTIG FÖR ATT FÅ NUVARANDE ARBETE? (%) **FIGUR 48**

Mycket viktig	31
Ganska viktig	22
Inte viktig	41
Vet ej/vill ej uppge	6

PERSONALVETARE

- 90 procent arbetade extra parallellt med studierna.
- 60 procent av personalvetarna får jobb i privat sektor.
- 66 procent arbetar med HR/personalarbete.

Personalvetarnas arbetsmarknad är god, våren 2021 svarar åtta av tio att de har en hel- eller deltidsanställning, är tjänstlediga eller är egenföretagare (se figur 49). Tio procent anger att de läser vidare efter examen främst för att komplettera sin utbildning och tre procent läser vidare efter examen främst för att de inte har fått jobb. Arbetslösheten är låg och endast fyra procent svarar vid undersökningstillfället att de är arbetslösa eller deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Undersökningen visar att det går snabbt för nyexaminerade personalvetare att hitta sitt första arbete med relevans för utbildningen. 38 procent svarar att de fick sitt första arbete med relevans för utbildningen redan innan de avslutat sina studier (se figur 50). Ytterligare 20 procent fick sitt första arbete med relevans för utbildningen inom en till tre månader efter avslutade studier och endast fyra procent anger att de vid undersökningstillfället ännu inte fått något arbete med relevans för utbildningen.

Vi kan konstatera att den vanligaste anställningsformen för personalvetare efter examen är en tillsvidareanställning och att sex av tio anger att de har en tillsvidareanställning våren 2021 (se figur 51). 26 procent svarar att de har en tidsbegränsad anställning och 13 procent att de har en provanställning.

DE FLESTA PERSONALVETARNA FÅR JOBB I PRIVAT SEKTOR EFTER EXAMEN

För nyexaminerade personalvetare är det vanligast att man får jobb i privat sektor efter utbildningen (se figur 52). Där finns många av jobben inom it-telekom, industri eller bemanning. Många söker sig även till kommunala verksamheter och endast 14 procent svarar att de arbetar inom statlig sektor. Det allra vanligaste arbetsområdet är arbete med HR/personalarbete och även handläggning och verksamhetsledning är vanliga arbetsområden för personalvetare.

MÅNGA ARBETAR EXTRA PARALLELLT MED STUDIERNA

Undersökningen visar att nio av tio av personalvetarna arbetade extra parallellt med studierna (se figur 53). Det är fler än bland de övriga utbildningsgrupperna. Samtidigt visar undersökningen även att personalvetarna är den utbildningsgrupp som i högst grad svarar att de hade ett extrajobb med relevans för sitt nuvarande arbete. 43 procent anger att de arbetade extra mellan 9–20 timmar per vecka och endast två procent svarar att de arbetade extra 35 timmar eller mer per vecka.

DEN VANLIGASTE VÄGEN TILL JOBB GÅR VIA KONTAKTER

Personalvetarna är den utbildningsgrupp som i störst utsträckning fick kännedom om sitt nuvarande arbete via kontakter (se figur 54). Det kan bero på att många arbetar extra parallellt med studierna och på så vis bygger ett kontaktnät redan under studietiden. Två av tio svarar att de först fick kännedom om sitt nuvarande arbete via arbetsförmedlingens platsbank. Av de som fick kännedom om sitt nuvarande arbete via sociala medier var det främst genom LinkedIn.

DET ÄR VIKTIGT ATT ANGE LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET

Att ange löneanspråk vid anställningstillfället är viktigt och gör det möjligt att som ny på arbetsmarknaden tidigt påverka sin lön. Personalvetarna är den av utbildningsgrupperna som är bäst på att ange löneanspråk och sju av tio svarar att de angav löneanspråk vid anställningstillfället (se figur 55). Av de 28 procent som inte angav något löneanspråk vid anställningstillfället svarar de flesta att det berodde på att tillfället inte gavs eller för att de var nöjda med det erbjudande som de erbjöds (se figur 56). På frågan "Inför förhandlingssituationen/löneanspråket skaffade du dig information om rådande löneläge?" svarar 84 procent ja, vilket är fler än för de andra utbildningsgrupperna.

32 800 KRONOR är den rekommenderade ingångslönen för nyexaminerade personalvetare. Det kan du använda som riktmärke när du ska förhandla om din första lön. Lön sätts individuellt och påverkas av en mängd faktorer. Din utbildning och yrkesroll, branschen du arbetar i, dina arbetsuppgifter och var i landet du jobbar spelar stor roll.

Undersökningen visar att det skiljer mycket mellan de som angav ett löneanspråk vid anställningstillfället och de som inte gjorde det.

Oavsett om du vill skaffa dig välgrundade argument inför ditt lönesamtal eller lära dig mer om vilka faktorer som påverkar din ingångslön finns Akavia för att ge dig råd på vägen.

Medellönen per månad var 30 380 kronor för de som angav löneanspråk och 26 921 kronor för de som inte angav något löneanspråk vid anställningstillfället. Det visar hur viktigt det är att ange löneanspråk och att det går att påverka sin lön redan vid anställningstillfället.

PRAKTIK INOM RAMEN FÖR UTBILDNINGEN ÄR EN BRA BRO IN I ARBETSLIVET

Många universitets- och högskoleutbildningar erbjuder praktik inom ramen för utbildningen. Praktiken är en bra väg in i arbetslivet för studenter och ett effektivt sätt att samla arbetslivserfarenhet. Undersökningens resultat visar att endast tre av tio personalvetare hade praktik inom ramen för utbildningen (se figur 57). Samtidigt svarar 55 procent av de som hade praktik att den var ganska eller mycket viktig för att få sitt nuvarande arbete (se figur 58). På frågan "ordnade högskolan/universitetet praktikplatsen åt dig?" svarar 97 procent nej, vilket gör personalvetarna till den utbildningsgrupp som i minst utsträckning fick sin praktik ordnad av sitt universitet-/högskola. Dessutom upplever mer än hälften av personalvetarna att möjligheterna till praktik under studietiden inte var tillräckliga (se figur 59).

Vi kan konstatera att vägen till det första jobbet för nyexaminerade personalvetare ofta går via kontakter och att extrajobb och praktik är bra och effektiva sätt att både få arbetslivserfarenhet och knyta viktiga kontakter med arbetslivet. Dessutom visar undersökningen att det lönar sig att hålla sig uppdaterad om arbetsmarknaden och branschen som man är intresserad av samt att vara aktiv på olika plattformar såsom exempelvis LinkedIn.

PERSONALVETARE I SIFFROR 2021

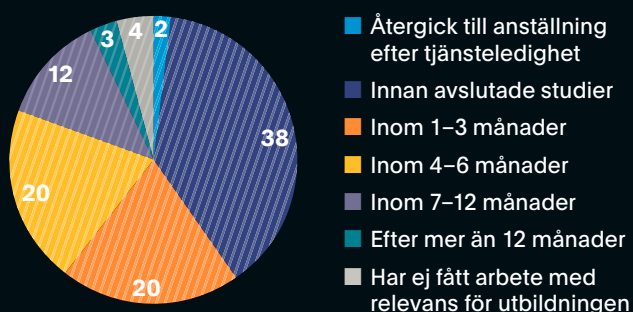
HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING (%) FIGUR 49

Har en anställning (hel- eller deltid)	76
Har en anställning, men är tjänstledig	2
Egenföretagare	1
Läser vidare efter examen (främst för att jag inte har fått jobb)	3
Läser vidare efter examen (främst för att komplettera min utbildning)	10
Har inget arbete och är föräldraledig eller sjukskriven	1
Arbetslös/deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd	4
Annat	2

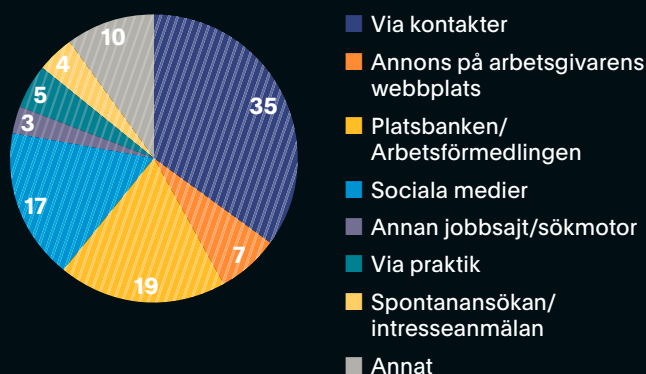
EXTRAJÖBB (%) FIGUR 53

Inget extrajobb under utbildningen	10
Extrajobb med relevans för nuvarande arbete	66
Extrajobb men utan relevans för nuvarande arbete	24

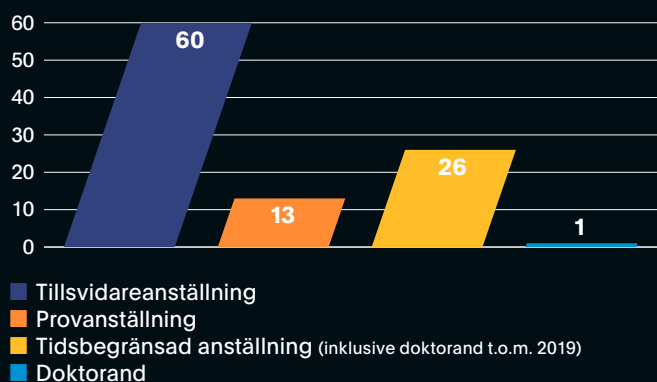
FÖRSTA KVALIFICERADE JOBBET (%) FIGUR 50

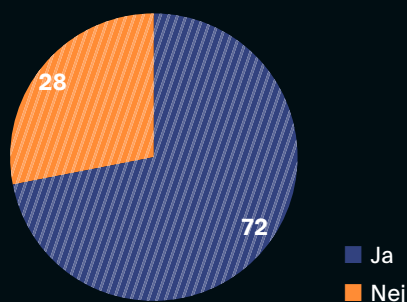
VÄGAR TILL JOBBET (%) FIGUR 54

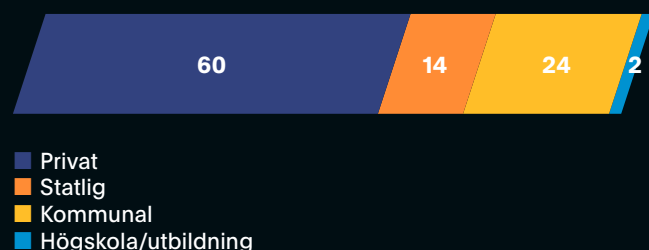
TYP AV ANSTÄLLNING (%) FIGUR 51

ANGAVS LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET? (%) FIGUR 55

ARBETSMARKNADSSEKTOR (%) FIGUR 52

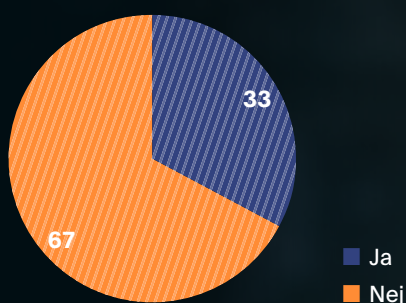

SKÄL ATT INTE ANGE LÖNEANSPRÅK UNDER ANSTÄLLNINGSPROCESSEN (%) FIGUR 56

Tillfälle gavs ej	25
Nöjd med erbjudandet jag fick	26
Lönen var inte avgörande	22
Visste ej vad jag skulle begära	6
Var rädd att inte få jobbet	0
Annat	22

PERSONALVETARE I SIFFROR 2021

HAR DU HAFT RELEVANT PRAKTIK? (%) **FIGUR 57**

PRAKTIK VIKTIG FÖR ATT FÅ NUVARANDE ARBETE? (%) **FIGUR 58**

Mycket viktig	37
Ganska viktig	18
Inte viktig	33
Vet ej/vill ej uppge	13

TILLRÄCKLIGA MÖJLIGHETER TILL PRAKTIK UNDER STUDIETIDEN (%) **FIGUR 59**

Stämmer helt	23
Stämmer delvis	13
Stämmer inte särskilt	10
Stämmer inte alls	49
Vet ej/vill ej uppge	5

”

Personalvetarnas arbetsmarknad är god, våren 2021 svarar åtta av tio att de har en hel- eller deltidsanställning, är tjänstlediga eller är egenföretagare.

KOMMUNIKATÖRER

- 79 procent får jobb i privat sektor efter examen.
- 71 procent hade praktik inom ramen för utbildningen.
- 28 procent fick kännedom om sin nuvarande anställning via kontakter.

Våren 2021 anger 74 procent av de nyexaminerade kommunikatorerna att de har en hel- eller deltidsanställning, är egenföretagare eller har en anställning som de är tjänstlediga från (se figur 60). Nio procent läser vidare efter examen främst för att komplettera sin utbildning. Tio procent av respondenterna svarar att de läser vidare efter examen främst för att de inte har fått jobb vilket är högre än för de övriga utbildningsgrupperna. Samtidigt kan vi se att kommunikatorernas framtidsoro har ökat under pandemin men att andelen som anger att de är arbetslösa eller deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd är låg.

VANLIGT MED TIDSBEGRÄNSADE ANSTÄLLNINGAR

Undersökningen visar att de inte är lika vanligt med tillsvidareanställningar bland kommunikatorerna som för de övriga utbildningsgrupperna, färre än hälften anger vid undersökningstillfället att de har en tillsvidareanställning (se figur 61). Desto vanligare är det med tidsbegränsade anställningar vilket särskiljer kommunikatorerna från de övriga utbildningsgrupperna.

De flesta får jobb i privat sektor efter examen (se figur 62), en mindre andel söker sig till kommunal sektor och endast ett fåtal till statlig sektor eller högskola/utbildning. De vanligaste branscherna är media, handel och kommunala förvaltningar där det efter examen är vanligt för kommunikatorer att arbeta med kommunikation/information, marknadsföring/varumärke/event eller försäljning.

DET TAR TID FÖR KOMMUNIKATÖRERNA ATT FÅ SITT FÖRSTA ARBETE MED RELEVANS FÖR UTBILDNINGEN

Vi kan se att det tar lite längre tid för nyexaminerade kommunikatorer att få ett jobb med relevans för utbildningen och att många väljer att komplettera sin utbildning. Vid undersökningstillfället svarar två av tio att de fick sitt första arbete med relevans för utbildningen innan de hade avslutat sina studier, vilket är färre än bland övriga utbildningsgrupper (se figur 63). Efter en till tre månader efter avslutad utbildning har ytterligare 35 procent fått sin första anställning med relevans för utbildningen. Vid undersökningstillfället svarar 13 procent att de ännu inte fått något arbete med relevans för utbildningen.

EN VANLIG VÄG TILL JOBB GÅR VIA SOCIALA MEDIER

Vid undersökningstillfället anger en stor andel att de fick kännedom om sitt nuvarande arbete via kontakter men många av kommunikatorerna som deltog i undersökningen svarar även att sociala medier var det som gjorde att man först fick kännedom om sitt nuvarande arbete.

Undersökningens resultat visar även att kommunikatorerna i större utsträckning än övriga utbildningsgrupper använder sig av LinkedIn när de letar efter jobb, vilket kan bero på att många tjänster finns i privat sektor (se figur 64).

Vi kan se att många kommunikatörsjobb finns i privat sektor, dit vägarna till en anställning är många. Därför är det viktigt att så tidigt som möjligt, helst redan under studietiden bygga ett kontaktnät. Det kan man exempelvis göra via extrajobb, praktik eller examensarbete. Samtidigt kan det vara bra att som arbetssökande hålla sig uppdaterad om arbetsmarknaden och branschen som man är intresserad av och dessutom vara aktiv på olika plattformar såsom exempelvis LinkedIn.

VIKTIGT ATT ANGE LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET

Att ange löneanspråk är viktigt och ett bra sätt att som ny på arbetsmarknaden tidigt kunna påverka sin lön. Av de kommunikatorer som deltog vid undersökningstillfället svarar fler än hälften att de angav löneanspråk vid anställningstillfället vilket är högre än snittet bland Akavias utbildningsgrupper (se figur 65). Åtta av tio anger även att de inför förhandlingssituationen skaffade sig information om rådande löneläge.

Undersökningens resultat visar att det lönar sig att ange ett löneanspråk.

Medellönen per månad vid anställningstillfället var

27 817 kronor för de som angav löneanspråk och 26 392 kronor för de som inte angav något löneanspråk vid anställningstillfället. Det visar på hur viktigt det är att ange löneanspråk vid anställningstillfället och att det går att påverka sin lön redan vid anställningstillfället.

29 300 KRONOR är den rekommenderade ingångslönen för nyexaminerade kommunikatorer. Det kan du använda som riktmärke när du ska förhandla om din första lön. Lön sätts individuellt och påverkas av en mängd faktorer. Din utbildning och yrkesroll, branschen du arbetar i, dina arbetsuppgifter och var i landet du jobbar spelar stor roll.

Oavsett om du vill skaffa dig välgrundade argument inför ditt lönesamtal eller lära dig mer om vilka faktorer som påverkar din ingångslön finns Akavia för att ge dig råd på vägen.

ATT HA PRAKTIK INOM RAMEN FÖR UTBILDNINGEN LÖNAR SIG

Utifrån tidigare undersökningar kan vi se att praktik inom ramen för utbildningen är ett bra sätt att knyta viktiga kontakter med arbetslivet och samla arbetslivserfarenhet. Samtidigt skiljer sig möjligheterna till praktik mellan Akavias utbildningsgrupper. Kommunikatorerna är den utbildningsgrupp där i särklass flest svarar att de har haft praktik inom ramen för utbildningen (se figur 66).

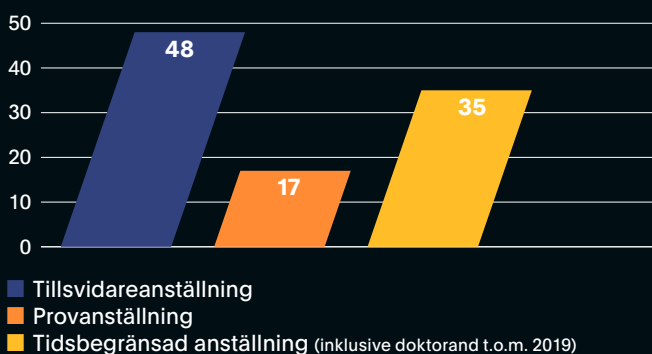
Av de som deltog i undersökningen svarar 66 procent att de hade en praktik som gav 1–15 högskolepoäng och tre av tio svarar att de hade en praktik som gav 16 högskolepoäng eller mer (se figur 67). Undersökningen visar även att 75 procent av kommunikatorerna upplever att praktiken var ganska eller mycket viktig för att få sitt nuvarande arbete (se figur 68). Det är en större andel än bland övriga utbildningsgrupper och visar att praktik är viktig för att kommunikatorer ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Endast 19 procent svarar att praktiken inte var viktig, vilket är lägre än bland övriga utbildningsgrupper.

KOMMUNIKATÖRER I SIFFROR 2021

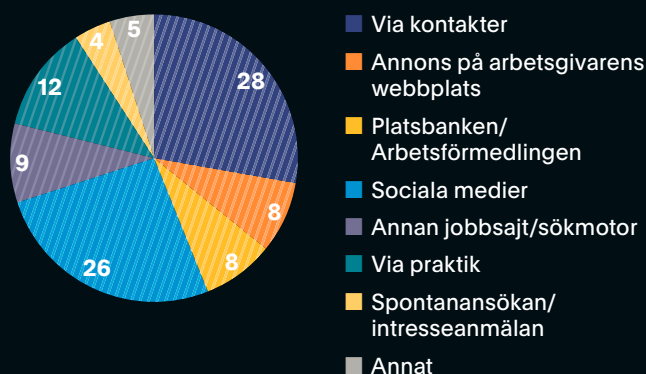
HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING (%) FIGUR 60

Har en anställning (hel- eller deltid)	70
Har en anställning, men är tjänstledig	1
Egenföretagare	3
Läser vidare efter examen (främst för att jag inte har fått jobb)	10
Läser vidare efter examen (främst för att komplettera min utbildning)	9
Har inget arbete och är föräldraledig eller sjukskriven	1
Arbetslös/deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd	3
Annat	3

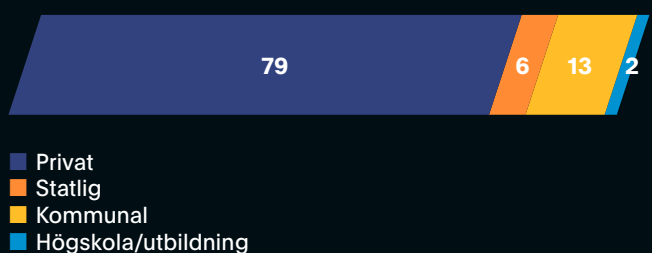
TYP AV ANSTÄLLNING (%) FIGUR 61

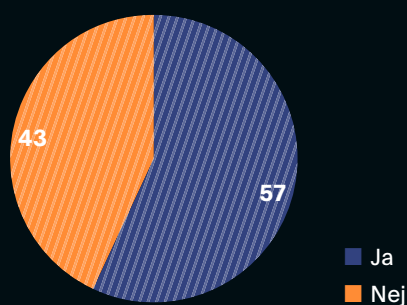
VÄGAR TILL JOBBET (%) FIGUR 64

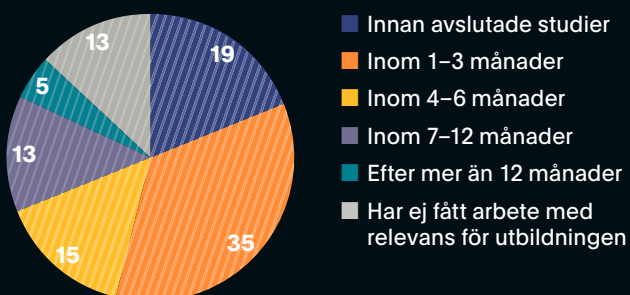
ARBETSMARKNADSSEKTOR (%) FIGUR 62

ANGAVS LÖNEANSPRÅK VID ANSTÄLLNINGSTILLFÄLLET? (%) FIGUR 65

FÖRSTA KVALIFICERADE JOBBET (%) FIGUR 63

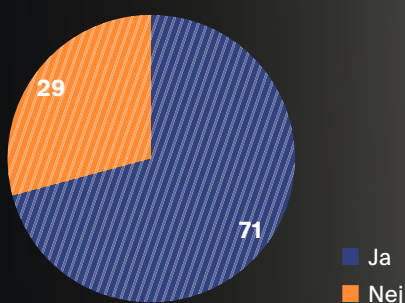

KOMMUNIKATÖRER | SIFFROR 2021

”

Våren 2021 anger 74 procent av de nyexaminerade kommunikatorerna att de har en hel- eller deltidsanställning, är egenföretagare eller har en anställning som de är tjänstlediga från.

HAR DU HAFT RELEVANT PRAKTIK? (%) **FIGUR 66**

HUR MÅNGA POÄNG GAV PRAKTIKEN? (%) **FIGUR 67**

Inga poäng	5
1-15 poäng	66
16 poäng eller mer	29
Vet ej/vill ej uppge	0

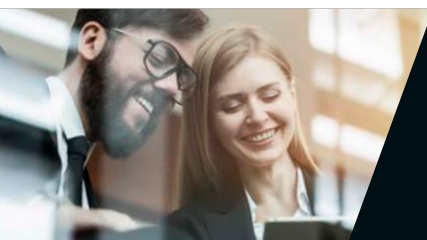
PRAKTIK VIKTIG FÖR ATT FÅ NUVARANDE ARBETE? (%) **FIGUR 68**

Mycket viktig	52
Ganska viktig	23
Inte viktig	19
Vet ej/vill ej uppge	6

AKAVIA TYCKER ATT:

Det är viktigt att unga akademiker snabbt får arbete med relevans för utbildningen.

- **PRAKTIK INOM RAMEN FÖR UTBILDNINGEN MÅSTE BLI VANLIGARE.** Universitet och högskolor ska erbjuda praktik antingen i utbildningsprogram eller som fristående praktikkurser, för att på så sätt göra det möjligt för fler studenter att få arbetslivserfarenhet.
- **SAMARBETET MELLAN AKADEMIN OCH ARBETSLIVET MÅSTE VARA TILLRÄCKLIG OCH RELEVANT.** För att etableringen ska vara så effektiv som möjligt måste studenter kunna etablera en personlig kontakt med framtida arbetsgivare, synas och skapa viktiga kontaktnät för sina kommande yrkesliv. Det leder i sin tur till att studenter genom sina utbildningar får möjlighet att hitta meningsfulla arbeten efter examen. Därför är det viktigt att högskolor och universitet arbetar för att skapa naturliga möten med arbetslivet genom exempelvis examensarbeten, projektuppgifter och gästföreläsningar men även genom praktik inom ramen för utbildningen.
- **ANSVARET FÖR UPPFÖLJNING BÖR SKÄRPAS FÖR HÖGSKOLOR OCH UNIVERSITET.** Svenska högskolor och universitet bör följa upp och föra statistik över vart deras alumner tar vägen efter studierna. Idag skiljer sig kvaliteten på uppföljningen åt från lärosäte till lärosäte.
- **STATLIGA MYNDIGHETER SKA ÅLÄGGAS ATT ANSTÄLLA STUDENTMEDARBETARE.** De särskilda avtal som finns för studentmedarbetare bör användas mer. Arbetsgivare bör överlag ta chansen att på sätt få kontakt med yngre medarbetare redan under studierna. Offentliga sektorn bör gå före.
- **AKADEMIKERPRAKTIK BÖR INFÖRAS SOM EN ARBETSMARKNADSPOLITISK ÅTGÄRD.** Arbetslösa akademiker under 30 år ska ha rätt till en praktikplats efter examen.

”

Samarbetet mellan akademin och arbetslivet måste vara tillräcklig och relevant.

“
Det är viktigt att
unga akademiker
snabbt får arbete
med relevans för
utbildningen.

Akavia är förbundet för dig som valt den akademiska vägen. Förbundet bildades av Jusek och Civilekonomerna 2020 och samlar idag 130 000 ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer. Förbundet är partipolitiskt obundet och det näst största förbundet inom Saco. Akavia vill att varje medlem ska få full utväxling på sin akademiska utbildning genom hela arbetslivet.

Nybrogatan 30
Box 5167
102 44 Stockholm
010-303 75 00
info@akavia.se
akavia.se

